

ערב רב

יואב שמואלי | קטלוגים | 24/10/2012

קצה של אמת

גיורא ברגל ומירי דוידוביץ הם בעיני ישראל היפה, והחיבור ביניהם, כמו שאומרים, מעורר השראה. ישראל היפה בכלל, וישראל היפה של האמנות. או מה שנותר ממנה. טבור העולם וכאוס תמיד והאמנות משיבה את הסדר לשעה קלה. כולם תרים אחר סיבה, טעם, נושא או תמה רחמנא לצלן, בבואם להתנפץ על סלע הפורמט העבש של התערוכה הקבוצתית; אבל [...]

שיתוף 0

פוסט

גיורא ברגל - מתקן צבאי סודי 6

גיורא ברגל ומירי דוידוביץ הם בעיני ישראל היפה, והחיבור ביניהם, כמו שאומרים, מעורר השראה. ישראל היפה בכלל, וישראל היפה של האמנות. או מה שנותר ממנה. טבור העולם וכאוס תמיד והאמנות

משיבה את הסדר לשעה קלה. כולם תרים אחר סיבה, טעם, נושא או תמה רחמנא לצלן, בבואם להתנפץ על סלע הפורמט העבש של התערוכה הקבוצתית; אבל האמת שאין. לא ממש. אמנים רוצים משהו לשוחח עימו, מצויד בעין חדה, לב חפץ וקורט רגש, תבונה והשכלה. כשמבשרים להם ששובצו לעוד תערוכה קבוצתית, לא נותר להם אלא לשאת עיניהם אל הבורא.

ב & ד הולכים בנתיב המלך. ברגל מצייר את מה שהעין רואה והלב מרגיש. זה יפה ומטריד. גם דוידוביץ, כוחה בביטחונה לבוא פשוט ופתוח. זה יפה ודוקר. שניהם טעונים מבית, מההיסטוריה המקומית והאישית, ובקצה אומרים אמת, על המכלול שלה. דו-מימד – ציור וצילום – הופך לתלת-מימד: עגול, תרבותי, ומנטלי. ישראל הפשוטה והמורכבת, היפה והמכוערת, התמה והמסואבת, המאנית והדפרסיבית, השפויה והמטורללת, המעודנת והמחוספסת, המרגשת והמסויטת, כולה כאן וביצירתם, במינונים משתנים. ב & ד הם ישראל היפה גם במובן של כוכב מנצנץ בחשכה, מוץ שהופרד מתבן התרבות והאמנות כפי שהם עתה. ובאשר לנמצא, אודה: תערוכה בחלל הצנוע והמזמין של p8, אינה יכולה להתיימר להיות יותר ממשיכת מכחול; הערה-הארה. ועוד: ישראלים בכלל, אמנים וסטודנטים לאמנות, לעולם כמהים לדלג אל הצד הצונן של החלד, מבעד לים הגדול וכנראה בדין; אבל לב & ד יש חיים כאן, והם מעידים ומראים שמרתק ומעניין. זה מה שמשך וריגש אותי ביצירתם.

מירי דוידוביץ' – נרקיס

דוידוביץ היא צלמת עם מצפון ומצפן. אצבעה שעל ההדק וליבה שווים. היא מביטה עם כל חושיה, מפנימה, מעבדת; ובקצה זה צלול ומושחז ומדהים. פשוט ומורכב, בהיר וטעון. אני חושב על רוברט מייפלד'ורף שכל מה שנגע בו, מעירום ועד דומם, הפך לזהב, ורואה את המתת הזה גם אצלה. גם פרנצ'סקו סקוולו הגדול ופאולו רוברסי האניגמטי, עולים בתודעה למראה תצלומי העירום של דוידוביץ.

טרם נודע והובן ונטמע הדבר במלואו, אבל דוידוביץ מפזרת כליל וקליל את עב הערפל בצמד סוגיות ליבה קשות כאגוז של האמנות המקומית: כיצד להכיל צילום מעולה שנולד בכוונה מסחרית או בעמוד המגזין; וכיצד לסיים את הסכסוך שלנו עם עירום. כמו אצל מייפלד'ורף וסקוולו ורוברסי (ואבדון וד. ביילי וה. ניוטון ולייבוביץ), כשזה מגיע למדרגת האמנות, תם הדיון. ב"יפה מאד" 2 מראה דוידוביץ עבודה אחת שצולמה במקור עבור חברת מוצרי "אהבה" המופקים בים המלח. קלאסיקה (גוף עירום נשי ורקע), אור וזוהר, חספוס ועדינות ואינטימיות; כל התורה. ואת נרקיס, אישה צעירה עם גוון אנדרוגיני קל, בשלושה רגעים צנועים ומרגשים, שבין הצלמת לבין המודל ובשחור-לבן; פרויקט אישי שאינו פונקציונאלי.

גיורא ברגל – מתקן צבאי סודי 6

גיורא ברגל, ישראלי שמשכים עם "מה בוער" ורזי ברקאי, הורג ברכות. כמו דוידוביץ, גם הוא מתבונן חריף ואינו סוגסטיבי, עמום, כתמי, אבסטרקטי – בניגוד למסורת הישראלית. כן רגש בדציבל גבוה, אך לפני הקו האדום וטרם חרדת לב. שומר על גבול גזרה ועל שליטה. רואה בכוונת את הנאה והיפה והשובה, ואת המכוער והנמהר. התוצאה מזהירה ומזהירה. אמריקה של אד הופר ברקע: אלוהים, וגם השטן הגדול והשטן הקטן, כולם נוכחים. ברגל משרטט תמונות בינעירוניות מוכרות, עם סטיית תקן. הוא מוציא ומחדד את הטראומות שלו (ימי חרדת קרב ולחימה, גם בלבנון של '82), ושלנו. בסיסי מודיעין בלב הארץ, הם מתקנים מסקרנים גיאומטרית ואסתטיים להפליא, אך השמיים הורודים מעולם לא היו מדממים יותר. וגם אם הדרמה מתונה (תיאור דרך עפר אפלולית או מקטע נסיעת רכבת בחיפה תחתית), עדיין, אין מנוחה לטובים כמו לרשעים.

טקסט נלווה לתערוכה בגלריה P8, אוקטובר 2012

גיורא ברגל גלריה P8 יואב שמואלי מירי דוידוביץ'

גיורא ברגל – פרומתאוס

תערוכת עבר

26.01.23 - 16.03.23

פרומתאוס \ גבריאל אנגל

גיורא ברגל – אמן, לוחם ומורה לקראטה שוטו קאן

בתערוכה פרומתאוס מציג ברגל דימויי חיים ומוות

במיתולוגיה היוונית, פרומתאוס "החושב מראש" הוא דמות בן לקבוצת הטיטאנים. על-פי הסיפור המיתולוגי ברא פרומתאוס את האדם ממים ואדמה והעניק לו את האש, כדי שתשמש לו הגנה בחייו הקשים. לאחר שזאוס העניש את בני האדם ולקח להם את האש, גנב פרומתאוס ניצוץ מן האלים והחזיר את האש לבני האדם. על כך העניש אותו זאוס

ברגל מצייר לפי צילומי עיתונות ודימויים איקוניים כמו פטריית הפיצוץ בהירושימה, הכור האטומי באיספהאן שבאיראן, טייס הנפלט ממטוס מתפוצץ ואסדת גז הפולטת להבתה לשמיים מלב ים. ברגל מצייר ריאליזם שנוגע בנימי מהדורות החדשות הישראליות כמו גם הבינ"ל ובעיקר באיום הגרעיני המושת על ראשנו ימים כלילות

בציור הצוללת נאוטילוס שנראה כליוויתן ענק השט במימי האוקינוס כשסביבו קופצים שוחים דולפינים, מצוף יחיד ניטע עומד וחמשת אנשי צוות עומדים וצופים כמתריסים לעברנו. לציור אין גבולות מוגדרים רק מים שבהם נעה הנאוטילוס, בפילוח הגלים שהיא יוצרת את שובל התנועה, כמחווה לציורי האימה של הספינות בריטיות בציוריו של ויליאם טרנר. אך זוהי לא רומנטיקה, זהו כלי המלחמה הראשון שניפץ את תקרת הזכוכית של הנשק הימי והייתה לאימת הימאים

הצוללת החלוצית נאוטילוס נחשבת לכלי הרכב הראשון בהיסטוריה שהונע בדלק גרעיני. היא הושקה בבסיס הצי האמריקני בקונטיקט ב-21 בינואר 1954, ובנייתה עלתה כ-55 מיליון דולרים. אולם מעבר לעצם ההישג הטכנולוגי בבנייתה, גולת הכותרת של "פעילותה הייתה מסעה מתחת לכיפת הקרח של הקוטב הצפוני ארבע שנים לאחר מכן, ב"מבצע סאנשיין

נאוטילוס, שנקראה על שמה של הצוללת האגדית של קפטן נמו מהספר "20 אלף מיל מתחת לפני מים" של ז'ול ורן, המסע מתחת לכיפת הקרח שבקוטב הצפוני התאפשר בזכות המנוע הגרעיני שלה, שאפשר לה לשבור את שיאי העומק בצלילה. כמו כן הוא אפשר לה לעבור במהירות שיא מרחק רב ללא ציפה, שכן בניגוד לצוללות הישנות עם מנועי הדיוזל היא לא הייתה צריכה אספקת חמצן קבועה למנוע. היתה זו הנאוטילוס שהחלה את המרוץ הגרעיני לשיגור טילים בליסטיים וטקטיים מסיפונן של צוללות אמריקאיות, רוסיות, בריטיות, סיניות ויש אומרים גם הישראליות

נושא נוסף המעסיק את ברגל בציוריו הוא הכורים עצמם והפיצוצים הגרעיניים

בציור הכור באיספהאן אנו נכנסים לקרבי מכונת המוות של ייצור הנשק הגרעיני האירני

הכור הגרעיני והמכונות המרכיבות אותו, מבריקות בניקיוןן והתחושה היא של מפעל לייצור תרופות מצילות חיים, יעילות המדען הנע בין המכונות שעל פניו מסכת הגנה כמישהו שלא יזהם או יזדהם ממעשה ידיו. אך ככתרת הציור מדובר במפעל אשר מטרתו המוצהרת השמדת מדינת ישראל וערעור האיזון העדין במזרח התיכון ואולי אף בעולם כולו. ברגל כדור שני לניצולי שואה מעמיד! את הכור למולנו כאומר זה קורה עכשיו שימו לב

לעולם לא עוד

לציורי פטריות הפיצוץ הגרעיני ברגל מעניק שמות כ"אטום ברוקולי על כתום" או "אטום #4" במציאות ציורי פטריות הפיצוץ הנ"ל הם פרשנותו של ברגל לפיצוץ הגרעיני בהירושימה ואלו תוצאות המוות של הייצור הגרעיני. אך כמו לכל דבר בטבע יש סדר, וצורה לכל תופעה. ענן פטרייה הוא ענן מסוג פירוקומולוס, של אדי מים או רסיסי אבנים ואפר הנוצר בעקבות פיצוץ גדול. אף על פי ש"ענן הפטרייה" המפורסם מוכר בעיקר בהקשר של פיצוץ גרעיני דווקא, בפועל ענן שכזה יכול להיווצר בעקבות כל פיצוץ חזק (טבעי או מלאכותי). כך שענן פטרייה הינו ענן גשם שמחיה את האדמה ואת יושביה אך לצד זה גם ענן שהשמיד ויכול להשמיד כל חי על פני האדמה

בכניסה לתערוכה מוצבת היצירה "אל על", פסל אור המכוסה בחומר פלסטי חלבי ומצוייר כעין גדולה ועליה הכיתוב אל על. הפסל מפיץ אור כלפי מעלה ומאיר את סביבתו, נימים ורידיים משתרגים בחלקה העליון והתחתון כעין הרואה כל אשר אין ממנה מסתור

שתי יצירות נוספות המוצגות בתערוכה משאירות מקום לאופטימיות זהירה. האחת לוח עץ עבה ועליו חרוטה המילה "בסד" "בצבעוניות פופית, השמיים הם הרקע למילה כשהאות "ס" במרכז הציור כעין אדומה בוהקת כאומרת "הסייעתא דשמיא

דימוי הציור "הקנרית, ציפור השיר העליזה" נלקח מתוך חוברת קלפים לאיסוף משנות ילדותו של ברגל. קלפי וחוברת עולם החי היו קלפי האיסוף שילדים נהגו ואהבו לאסוף בשנות ה-60-70 למאה הקודמת ולמלא חוברות אשר היו מקור לידע כמין גוגל מוקדם ומודפס על עולם החי הצומח והידע הכללי. ברגל לוקח את הקנרית ומציב אותה כעין ציפור בדיקה לאויר הרעיל. הקנרית שימשה כורי פחם על מנת להתריע על נוכחות של גזים רעילים במכרות. אם הקנרית הייתה מגלה סימני מצוקה זו הייתה אינדיקציה לקיומם של גזים רעילים

פרומתאוס היא תערוכה סופר ריאליסטית על נושאים סוריאליסטים, עולמות של יופי מול האימה כפי שאנו חווים במציאות של חיינו, הרצון של הפרט והחברה לחיים שלווים ולשפיות, אך בד בבד עמוסה באלימות והרס הניבטת מכל עבר

[תערוכות חדשות](#)

ביקור אמנותי בכור האטומי

בתערוכתו "נקודת מפנה", שתיפתח הערב בתל אביב, ממשיך האמן גיורא ברגל לעסוק בנושאים כמו יחסי כוח ושליטה

[לעקוב](#)[איתן בוגנים](#)

29 במרץ 2018

התערוכה "נקודת מפנה" של גיורא ברגל תיפתח הערב בחלל השיתופי לאמנות "נולובז" בתל אביב (זבולון 17). ברגל יציג בה ארבעה ציורים גדולי ממדים, שתי עבודות וידיאו ואובייקט פיסולי תלוי מקום שנבנה במיוחד לחלל הגלריה. הוא ממשיך לעסוק בנושאים המעניינים אותו מאז תחילת שנות האלפיים: יחסי כוח ושליטה, ארגון וסדר לצד מה שחותר מתחת ומשבש, טקסים צבאיים, מצעדים, קבלות פנים. "קודים של התנהגות אנושית חברתית ומראית העין של התרבות לעומת הכוחות האפלים הסמויים והרוחשים הרחק מהעין, וניצול יתר של משאבי הסביבה והטבע ויחסי הגומלין אדם-טבע בעידן הפוסט-מודרני", כותב אוצר התערוכה, דודי בראילובסקי.

ברגל מתמקד בעבודותיו במטוסים, אוניות וצוללות לצד מתקנים צבאיים וכורים גרעיניים כמערכות שבהן מושקעים משאבים כלכליים אדירים. "מערכות אשר מייצרות ומפעילות בנו קשת רחבה של רגשות ותחושות: משיכה-דחייה, הערצה-חשש, סקרנות-ריחוק, והרפתקה-סכנה", כותב האוצר.

גיורא ברגל, "כיסא מפלט", 2013 צילום: אלכס גורל

באחד מהציורים למשל מוצג עובד בכור אטומי כשהוא מהלך בשגרתיות בין המתקנים, עוטה מסכת מגן, ונראה כמי שעסוק בפעילות יום-יומית. בציור אחר מתואר דימוי של אי מלאכותי בעל קווי מתאר המשורטטים ללא דופי. במרכז התערוכה תלוי ציור, "South African Airways", המתאר טקס קבלת פנים רשמי המתקיים בנמל תעופה. הצופה רואה את המארחים כשעורפם פונה אליו, כך שהוא

יכול להרגיש חלק משורת העומדים לפניו. גם פניהם של האורחים
הקרובים יותר למטוס שבירכתי הקומפוזיציה לא ניתנות לזיהוי ודאי.

בציור "כיסא מפלט" אפשר לראות את תמונת הטייס שהתנתק
ממטוסו, אדם שעומד לחצות את המסגרת ולהיעלם. המיתוס של
האדם, לפי ברגל, אינו סיפורו של היושב על כס מלכות, אלא של זה
היושב על כיסא המפלט.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ אמנות

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ